

Markkinakatsaus ■ 8. helmikuuta 2010

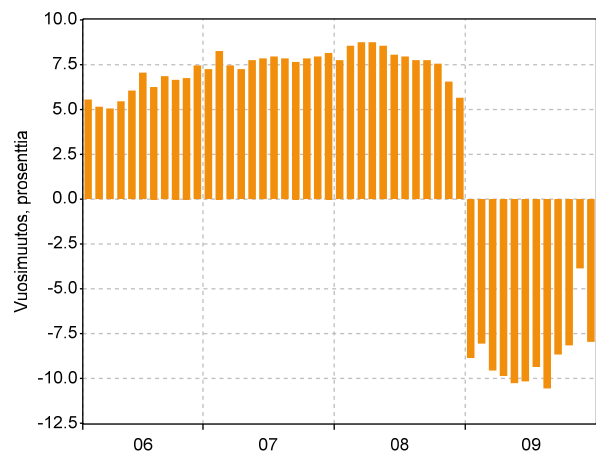
Venäjän taloudessa pinnan alla rakoilee

Venäjän talous elpyy raaka-aineiden hintojen ja maailmantalouden vanavedessä. Tämä tulee nähdä saavutuksena, jonka mahdollisti pitkään jatkunut finanssipoliittinen kurinalaisuus. Elpyminen ei kuitenkaan todennäköisesti ole riittävän vahva painaakseen työttömyysastetta merkittävästi alaspäin. Vaikka valta on yhä tiukasti johtavan eliitin käsissä, saattaa heitä tulevina vuosina kohdata aiempaa vaikeampi poliittinen ympäristö.

Globaali kriisi kuritti Venäjää

Öljyn hinnan dramaattisen putoamisen ja äkillisen finanssimarkkinoiden likviditeetin puutteen yhdistelmällä oli vakavia vaikutuksia Venäjän talouteen. Saavutettuaan ensin kaikkien aikojen huippunsa heinäkuussa 2008 Venäjän vienti romahti kaksi kolmasosaa seuraavan puolen vuoden aikana. Kesti jonkun aikaa ennen kuin työmarkkinat reagoivat romahdukseen, mutta kun niin tapahtui, liike oli raju. Vain muutamassa kuukaudessa virallinen työttömien määrä kasvoi miljoonalla. Tämä vakava romahdus tapahtui huolimatta viranomaisten sinnikkäistä yrityksistä tukea pankkeja, teollisuutta ja taloutta ylipäättäen. Kuten voi olettaa, öljysektorin romahtaneet verotulot ja lisääntyneet julkiset menot heikensivät valtion budjettiasemaa noin 11 prosenttiyksiköllä BKT:hen suhteutettuna vuosina 2008–2009.

Venäjän BKT:n kasvu

Lähde: Reuters Ecowin

Handelsbankenin korko- ja valuuttaennusteet

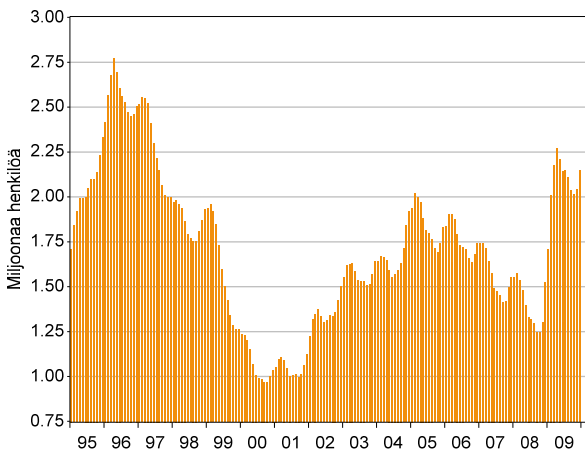
	Keskuspankkikorot				10 v bondikorot				Valuutat				
	08.02.2010	+ 3 kk	+6 kk	+12 kk	08.02.2010	+ 3 kk	+6 kk	+12 kk	08.02.2010	+ 3 kk	+6 kk	+12 kk	
USA	0.13	0.13	0.13	1.00	3.59	3.90	4.00	4.00	EURUSD	1.36	1.42	1.40	1.35
EMU	1.00	1.00	1.00	1.25	3.12	3.40	3.50	3.50	USDJPY	89.4	91	90	95
Japani	0.10	0.10	0.10	0.10	1.37	1.30	1.50	1.60	EURGBP	0.88	0.90	0.90	0.89
Ruotsi	0.25	0.25	0.50	1.50	3.21	3.50	3.60	3.80	EURSEK	10.18	10.10	9.75	9.50
Norja	1.75	2.00	2.25	2.75	3.86	4.30	4.40	4.40	EURNOK	8.18	8.20	7.90	8.00
Suomi					3.38	3.75	3.85	3.85					

Lähde: Handelsbanken Capital Markets

Onnistunutta suhdannepolitiikkaa – mutta uudistuksia kaivataan

Viranomaiset tekivät parhaansa kriisiä hillitkseen ja ansaitsevat kunnian talouden vakauttamisesta. Venäjä on kuitenkin yhä maa, jolla on paljon potentiaalia, mutta paljon ongelmia. Liiketoimintaympäristö jättää paljon toivomisen varaa. Viranomaisten toimet talouden pidemmän aikavälin kasvupotentiaalin parantamiseksi ovat olleet laimeita. Venäjän talous näyttää siis säilyvän yksinomaan raaka-ainetarinaan ja maailmantalouden ja etenkin Kiinan raaka-aineiden kysynnästä riippuvaisena. Useimmat ennusteet povaavat Venäjälle kohtalaista talouskasvua tälle ja tuleville vuosille. Paluuta viime vuosikymmenen korkeihin kasvulukuihin tuskin kuitenkaan on ilman rakenteellisia uudistuksia. Tämä asettanee valtaeliitin paineiden alle. Sosiaalista tyytymättömyyttä voi olla vaikea estää edes nykyjärjestelmässä, jossa Kremlin kontrolli mediasta ja poliittisesta ilmapiiristä on tiukka. Tässä mielessä on merkillepantavaa, että valtiovarainministeri Kudrin antoi melko pessimistisen lausunnon, jonka mukaan elpymisestä huolimatta puoli miljoonaa työpaikkaa katoaa vielä tänä vuonna. Lisäksi 4-5 prosentin talouskasvu tulevina vuosina ei todennäköisesti ole riittävä luodakseen merkittävästi uusia työpaikkoja. Tuottavuuden syklinen parantuminen on tervetullutta, mutta selvästi vahvempaa kasvua tarvittaisiin työmarkkinoiden tueksi ja elintason kohottamiseksi.

Työttömien määrä Venäjällä

Lähde: Reuters Ecowin

Näkemyksemme mukaan elintason kohottaminen ja kasvun tukeminen onnistuisivat liberaalilla, markkinasuuntautuneella ohjelmalla. On kuitenkin aikaa siitä, kun halukkuutta tällaisiin uudistuksiin viimeksi oli

havaittavissa. Kansainväliset tutkimukset, tasaisen negatiivinen uutisvirta ja epäjohton mukainen tapaoikeuden soveltaminen viittaavat siihen, että tahto uudistuksiin puuttuu. Korruptio on vallalla kaikilla yhteiskunnan tasoilla, oikeuslaitos mukaan luettuna ja virallisena linjana tuntuu olevan kovakourainen hyväosaisten ja valtaeliitin kotiin veto. Valtaeliitti tuntuu pitävän suuria projekteja, kuten kaasuputkia Eurooppaan, paljon tärkeämpinä kuin sisäisen tasapainoisen talouskasvun saavuttamista.

Tulevaisuuden skenaarioita Venäjän taloudelle on siis monia. Jos suljemme pois onnellisen paluun erittäin korkeisiin öljyn ja kaasun hintoihin, vaihtoehtoja jää kaksi. Joko valtaeliitti arvioi uudelleen prioriteettejaan muuttamalla Venäjää liiketoiminnalle ja investoinneille suotuisampaan suuntaan tai muuten vallanpitäjien tulee valmistautua kohtaamaan mahdollisia epämieluisia poliittisia seurauksia. Olemme jo nähneet rakoilua pinnan alla, kun Kaliningradissa järjestettiin yllättävän laajoja mielenosoituksia pääministeri Putinia ja hänen politiikkaansa vastaan.

Nämä tyytymättömyyden osoitukset ovat silti vielä melko marginaalisia. Jos viranomaiset kuitenkin epäonnistuvat riittävän vahvan talouskasvun aikaansaamisessa, voi poliittisen kontrollin ylläpitäminen kasvaa entistä suuremmaksi haasteeksi. Putin saavutti suosionsa aikana, jolloin öljyn hinta nousi voimakkaasti ja talouskasvu oli nopeaa. Taloudelliset epäonnistumiset ovat Venäjällä aiemminkin johtaneet poliittiseen epävakauteen. Presidentti Medvedevin epäsuorasti sponsoroima tutkimus suosittelee Venäjälle liberaalia tulevaisuutta, mitä voidaan pitää merkinä siitä, että Kremlissä ymmärretään tärkeäksi harkita sellaista mahdollisuutta. Tämä on myönteinen merkki, mutta lopulta teot puhuvat enemmän kuin sanat.

Ennusteet Venäjän taloudelle

	2007	2008	2009	2010	2011
BKT:n kasvu, %	8.1	5.6	-7.9	4.3	4.8
Inflaatio vuoden lopussa	11.9	13.3	9.4	7.6	7.2
Budjetin ali-/ylijäämä*	6.2	4.5	-6.5	-3.9	-2.2

*IMF:n määritelmän mukaan, prosenttia BKT:sta

Lähde: Handelsbanken Capital Markets

Analytiikko

Gunnar Tersman, +46 8 701 2053, gute03@handelsbanken.se

Päätöimittaja

Tuulia Asplund, +358 10 444 2403, tuas02@handelsbanken.se

Kalenteri: 8.–12.2.2010

	CET	Country	Indicator	Cons. fc	Our fc	Previous	Actual
Mon, Feb 08							
	08:30	France	BoF quarterly survey, Jan				
	10:30	EMU	Sentix Index, Feb	-2.8		-3.7	
	16:00	US	Employment Trends, Jan			91.8	
Tue, Feb 09							
		UK	BRC-KPMG retail sales, Jan			4.2	
			RICS house price balance, Jan	30		30	
	08:00	Germany	CPI final, Jan	-0.6/0.8		0.8/0.9	
			Trade balance, Dec	14.6bn		17.2bn	
	09:00	EMU	EC's Barroso speaks				
	10:30	UK	Trade balance, Dec	-6.6bn		-6.784bn	
Wed, Feb 10							
		Greece	One-day public sector strike (ADEDY union)				
	08:45	France	Industrial production, Dec	0.3/-2.0		1.1/	
	09:30	Sweden	Industrial production, Dec			0.2/-12.6	
			New orders, Dec			11.5	
			Activity index, Dec				
	10:00	Norway	CPI ATE, Jan		-0.5/2.5	0.2/2.4	
			CPI, Jan		-0.2/2.2	0.2/2.0	
		Sweden	AMV unemployment rate, Jan			5.6	
		Italy	Industrial production SA, Dec	-0.1/		0.2/-7.9	
	10:30	UK	Industrial production, Dec	0.3/-4.1		0.4/-6.0	
			Manufacturing production, Dec	0.3/-3.1		0.0/-5.4	
	11:00	Sweden	SNDD T-bill auction: 1047: 3bn				
	11:30	UK	BoE inflation report				
	14:30	US	Trade balance, Dec	-35.3bn		-36.4bn	
	16:30		EIA weekly crude stocks				
	18:45		Fed's Plosser (non-voter) speaks				
	20:00		Fed budget, Jan	-60.5bn		-91.9bn	
Thu, Feb 11							
		Japan	Market holiday				
		Norway	Norges Bank's Governor's annual address				
	09:00	Spain	GDP prel, Q4			-0.3/-4.0	
	09:30	Sweden	Riksbank rate decision	0.25	0.25	0.25	
	10:00	France	IEA monthly oil report				
		Belgium	EU summit on economy/climate/Haiti				
	14:30	US	Retail sales, Jan	0.5/	0.5/	-0.3/	
			Retail sales ex. autos, Jan	0.4/	0.5/	-0.2/	
			Initial jobless claims			480k	
	16:00		Business inventories, Dec	0.4/		0.4/	
Fri, Feb 12							
	08:00	Germany	GDP flash, Q4	0.3/-2.2		0.7/-4.7	
		Sweden	Riksbank Vice Gov Lars E.O. Svensson speaks on "inflation targeting after the financial crisis"				
	08:45	France	GDP prel, Q4	0.5/-0.3		0.3/	
	10:00	Italy	GDP prel, Q4	0.1/-2.6		-1.8/-2.6	
		EMU	ECB's Nowotny speaks				
	11:00	EMU	GDP flash, Q4	0.3/-1.9		0.4/-4.0	
			Industrial production, Dec	0.2/-1.1		1.0/-7.1	
	16:00	US	University of Michigan prel, Feb	73.8		74.4	

Figures are reported in percent month on month/year on year if not otherwise stated

Lähde: Handelsbanken Capital Markets